

DMC - Yrkesutbildning och praktikplatser för människor med funktionsnedsättning

Måndagen den 23 juni anlände Ulla Landenmark och jag till Elasiq i Turkiet för att delta i den tredje konferensen för Leonardo Da Vinci-projektet *Disabled Making Career*. Konferensen skulle handla om hur människor med olika typer av funktionshinder i framtiden ska ges ökade möjligheter till yrkesutbildning och praktikplatser.

På tisdagen samlades deltagarna från England, Bulgarien, Turkiet och Sverige för en gemensam uppstart. Schemat för konferensen gick igenom och en utvärdering av hur projektet DMC framskridit hittills presenterades. Eftermiddagen ägnades åt två olika work shops. Framför allt handlade dessa om hur man kan stärka människors självkänsla genom att tydliggöra och lyfta fram deras styrkor. Detta kopplades sedan till en diskussion kring hur arbetsgivare skulle kunna få ett ökat intresse för att anställa människor med funktionsnedsättning genom att på ett tydligare sätt tydliggöra samma styrkor och hur dessa skulle kunna vara en tillgång i olika situationer och yrken

I en work shop fick deltagarna föreställa sig att de var strandsatta på en öde ö och med bara en livbåt att tillgå. I livbåten fick endast tre personer plats och det beslutades därför gemensamt av alla på ön att det skulle utses tre personer ur gruppen som fick i uppdrag att försöka ta sig till land. Övriga skulle med säkerhet bli kvar på ön utan chans till räddning. Var och en av oss fick därefter en kort förberedelse för att skriva en motivering till varför just vi skulle vara bäst lämpade att följa med båten. Därefter hölls en röstning om vilka som hade bäst chans att klara sig under resan och dessutom hade mest att tillföra samhället. Det sista var för mig personligen en svår tanke då min bestämda åsikt är att alla människors värde är lika och inte på något sätt kan kopplas till ett värde för samhället. Men detta dilemma gjorde övningen på något sätt än mer intressant. Det visade sig också att flera av deltagarna presenterade sig själva som en mer eller mindre fiktiv hjältefigur snarare än som en vanlig människa. Och den kvardröjande tanken är att vi människor i en situation kring liv och död kanske inte så hänsynsfulla och demokratiska som vi skulle vilja önska och tro.

Ulla och jag presenterade under vår work shop Ross Greene's teorier om att alla människor vill göra rätt om de kan och ges rätt förutsättningar och hur man i till exempel skolan kan arbeta med och stärka upp ofullständiga förmågor genom t ex strukturerade samtal, observation och kartläggning i ALSUP. Greene menar att en individs oförmåga att utföra vissa moment eller att klara av vissa situationer ska ses som en ofullständig förmåga med resultatet att denna förmåga bör ges förutsättningar att övas upp. Detta lade vi fram som ett synsätt och ett arbetssätt som borde kunna användas i många olika sammanhang.

Onsdagen ägnades åt ytterligare workshops där deltagarna återigen gavs möjlighet att på olika sätt arbeta med att lyfta fram individers styrkor och koppla dessa till möjliga arbetsinsatser i yrkeslivet. Vi gavs dessutom möjlighet att besöka ett rehabiliteringscenter där människor med olika typer av funktionshinder var placerade. Oftast levde de stora delar av sina liv på institutioner.

Under besöket fick vi en gedigen rundvandring på området och fick bland annat se dagverksamhet bestående av olika konstnärliga aktiviteter. I slutet av besöket fick vi träffa sjukhuschefen och en diskussion fördes kring möjligheterna till ett mer samhällsinkluderande synsätt i framtiden. Sjukhuschefen lyfte fram att Turkiet allt mer börjar söka nya sätt att arbeta med att få människor med olika typer av funktionshinder mer integrerade i samhället och att man hoppas att på sikt få allt färre placeringar på rehabiliteringscentren.

Under onsdagen planerades nästa möte i England.

Torsdagen ägnades dels åt att planera inför kommande möte i England i oktober, dels åt olika aktiviteter då deltagarna fick möjlighet att utifrån intresse se olika verksamheter. Ulla och jag

besökte ett mindre hem för människor med funktionsnedsättningar. Besöket inleddes med att vi fick träffa den kvinnliga föreståndaren. Därefter fick vi en rundtur i hemmet och i den omgivande trädgården.

Sammanfattningsvis kan sägas att konferensen var givande på många sätt. Vi fick genom studiebesök, diskussioner och work shops inblick i hur olika de kulturella skillnaderna är när det gäller människor med någon form av funktionsnedsättning och deras möjlighet till ett självständigt yrke. Åsikten att människors lika värde och att alla bör bemötas med respekt och ges möjlighet att nå sin fulla potential är i princip densamma, men det är förmen för hur man i samhället kan och bör skapa olika förutsättningar som skiljer sig åt.